

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 60'—
Inserati po tarifu. — Ple-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
ba v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Vabilo

na

občni zbor Slov. kmetijske stranke

ki se vrši v nedeljo dne 11. decembra t. l. ob 10. uri dop. pri »Levu«
na Gosposvetski cesti v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo strankinega načelstva.
2. Poročilo strankinega tajništva in blagajnika.
3. Poročilo državnoborskega in oblastnih poslancev.
4. Volitev načelstva in okrožnih odborov.
5. Načelstvu prijavljeni pismeni predlogi.

Dr. Drago Marušič,
tajnik.

Ivan Pipan,
predsednik.

SLS Slovencem za Miklavža.

V zadnji številki »Kmet. lista« ste brali v dopisu iz Dola, kako je tam govoril lansko leto poslanec Francelj Smodej. Brali ste, kako se je jezil, da Pucelj po Beogradu samo drobtine pobira, oni pa od SLS kadar pridejo na vlado, da ne bodo zadovoljni samo z drobtinami, nego da bodo dali vse, storili vse, izpolnili vse. Zdaj so v vladi, celo leto v vladi, tudi med volitvami so bili po izjavah dr. Korošca »z eno nogo v vladi« ali pa »ko stojimo na pragu pred vstopom v vlado«. A kje je ono »vse«? Ah, niti »drobtin« ni od nikoder in mesto uspehov za Slovenijo, doživlja jo dan na dan novo ponižanje novo sramoto. Za vsako številko »Kmet. lista« je toliko teh grehov, da je obseg našega lista premajhen.

»šparanje«.

Ko smo lani v vladi znižali ministrom in visokim državnim funkcionarjem nekoliko draginske doklade, ko smo odpravili nekoliko generalnih direktij in sličnih nepotrebnih sinekur, so se SLS in njena glasila iz nas strahovito norca delali. Mene so ironično nazivali »šparovca«. Letos pa ne znižujejo ministrom in generalnim direktorjem in tisočem sinekuristov mastne komisije, nego ubogim železniškim delavcem na progi, katerim so takorekoč odtrgali zadnji čik iz ust, zvaničnikom in služiteljem, ne store nič za tobačno delavstvo, dasi so jim 7 let obetali zlate gradove ter podirajo take naše institucije kot je upravno sodi-

šče v Celju, ter so na potu, da porušijo našo kulturo, naše slov. vseučilišče, naše gimnazije, našo s trdom pridobljeno srednjo kmetijsko šolo v Mariboru. Ali niso strašne te stvari in istočasno vrto-glave, nesmiselne!? N. pr. upravno sodišče v Celju? Ako ga ukinejo, morajo osnovati v Zagrebu nov slovenski senat, zato ker so zakoni tako različni, da morajo biti za naše upravne stvari naši upravni sodniki. S tem bi prištediti vsega skupaj enega sodnika, reci, piši in beri: enega sodnika. A koliko dražje je stanovanje v Zagrebu, koliko bi veljala selitev? In ko-nečno koliko dražji bi bila v Za-greb pota in interes naroda je vendar prvi. Zraven pa še sramo-ta, da pristaje na to ukinitve »edina zastopnica slovenskega na-roda« SLS, da se prisposodablja upravno sodišče v Celju z onim v Skoplju, ki nima opravičila v raz-nolikosti zakonov, a po delu je za-ostajalo petnajstkrat za našim so-diščem v Celju. In naše vseučili-šče, punčica našega očesa, živčni center slovenske duše! In ob do-nošenju točke 44. novega finan-čnega zakona je krepko, a posluš-no sodelovala nekdanj ponosna in borbena SLS. Seveda so vsi posku-si Beograda tudi ob hlapčevstvu SLS zoper naše vseučilišče zastoj. »Deputircom« iz Zagreba, ki so prišli »prosit« cincarje v Beograd, da jim ne okrnejo univerze, je iz-javil HSK, da to vprašanje ni vprašanje par zagrebških gospodov, nego je to ne samo vprašanje, ne-

go tudi last celokupnega hrvatskega naroda. In da hrvatski kmetisk narod dobro ve, kaj mu bo storiti Ob tej priliki sem jaz izjavil, da sti zagrebški fakulteti: agronomska in veterinarska (ki jih hočejo podreti a jih v Ljubljani nimamo) vpraša-nje in last istočasno tudi sloven-skega naroda in da jih smatramo za svoje. Nato so hrvatski kmetje izjavili, če je stvar taka, smatrajo tudi oni ljubljansko vseučilišče za svoje. Glede tega vprašanja smo lahko čisto mirni. Ne morem pa razumeti nekaj družega. Slovenija protestira zoper tako mačehovsko postopanje, a na čelu naša Ljub-ljana. Prav in v redu! A prav in v redu ni, da ta nekdanj ponosna Ljubljana dovoli, da na teh pre-testih sodelujejo tisti, ki sodelu-jejo na rušenju našega vseučilišča. Povsod drugod bi gospod Marko, edini resnični ljubljanski zaupnik »totege« vodstva SLS, zletel ne samo z govorniškega odra, nego doživel pravo praško defenestra-cijo, a v Ljubljani mu celo ploska-jo. Tu ni nič izgovorov! Dr. Korošec dobro vé, kaj mu je Vesnić odgovoril, ko se koncem leta 1920 ni strinjal s formulo zakletve! Če hoče SLS zbrisati s sebe madež uničevalca slovenskega vseučilišča; potem more to storiti samo z izstopom iz vlade! Vsako drugo besedi-čenje so samo floskule za na kak-šen shod v farovski veži onkraj božjega.

In srednja kmetijska šola?

Koliko muke, koliko truda sem imel, da sem jo osnoval. Dobro sem vedel, da takrat ali nikoli! Koliko je bilo, poleg težkoč v Beogradu nasprotovanja doma zaradi par za-interesiranih, ki jim srednja šola ni šla v račun. In zdaj se jo zaradi klerikalnih kapric — ne ukida — nego prenaša v Srbijo, v Bukovo, in Srbija že ima eno svojo srednjo, zdaj pa še edino slovensko srednjo šolo presnavlja v drugo srbijan-sko. Ni tukaj kraj in čas, da raz-pravljam o potrebi in važnosti vsaj ene srednje kmetijske šole za Slovenijo, želel pa bi takih razprav v javnosti od strani naših agrono-

mov. Še je čas, da jo rešimo, če-prav klerikalci žele, da jo poru-šijo.

Za kmete samo parkelj!

Tako je klerikalni Miklavž za celokupno Slovenijo prišel praznih rok in s praznim košem. Nad ubo-ge kmete pa je naravnost nagnal parkeljna, najhujšega Belcebuba. Tako je novi načrt kmetijskega proračuna manjši od lanskega za 52 milijonov dinarjev, med tem ko je proračun vnanjega ministrstva večji od lanskega za 8,207.273 Din. Tu so dispozicijski fondi in kaj so vse imeli klerikalci zoper nje. Zdaj pa je vse dobro, samo da sme-jo radikalom kimati! N. pr. za ži-vinorejo je letos manj od lani za 2,980.000 Din, to je več kot za po-lovico. Za zadržugarstvo 800.000 dinarjev manje nego lani. Za poljo-privredna društva, kmetijsko druž-bo itd. 100.000 Din manje od lani! Za kmetijske nadaljevalne šole v mariborski in ljubljanski oblasti, kamor sem lani za začetek vstavil komaj in s težavo 60.000 Din, le-tos vse brisano. Takih šol imamo doslej 50 v Sloveniji, a ker jih v Srbiji nimajo, jih tudi nam, več ne privoščijo. Za vodovode ni nič v centralnem proračunu, lani je bi-lo 9 milijonov. Baje so prenesli na oblasti, a ker jim denarja ne bodo dali, je torej brisano. Ves prora-čun pa je sestavljen tako, da za pravo kmetijstvo brez podjetij in drugih institucij ostane samo okrog 30 milijonov dinarjev. Ali ni to sramota? In med tem nas stane letno policija in žandarmerija in notranji minister 554.646.007 Din. Kaj poreko na to klerikalni kmetje? Kaj poreče Janezu Bro-darju na to »Kmetiska Zveza«? Vi-šek Miklavževega darila pa je le-tos v tem, da so v novem osnutku davčnega zakona predvideli povi-šanje zemljiškega davka za več kot polovico. To je uspeh tistega »dolgega« študiranja! To je pa tudi največji »uspeh« klerikal-ne politike in največje darilo kle-rikalnega Miklavža slov. kmetu.

Ivan Pucelj.

Laž ima kratke noge!

Kakor se še vsi dobro spominja-mo, stoji v lanskem finančnem za-konu tudi znani § 82., ki silno pro-težira velike kapitalistične družbe s tem, da določa, da občinske (okrajne) doklade za take družbe

ne smejo znašati več kakor 20 pro-centov, med tem ko morajo kmetje plačevati navadno po več sto pro-centov občinskih doklad. Poročali smo tudi, kako se je proti temu paragrafu dvignil predsednik ob-

lastne skupščine ljubljanske dr. Natlačen, bržkone na pritisk nek-kih občin okoli Trbovelj, katerih proračuni so prišli zaradi tega para-grafa popolnoma v nered, ker bogati Trboveljski družbi ni bilo treba plačati več doklad kot le 20 procentov, namesto pričakovanih par sto procentov.

Vsi se tudi še živo spominjamo, kako so se klerikalci branili ob-dolžitve, da so oni odgovorni za ta paragraf, ker so bili pač tedaj oni v vladi, ko se je ta paragraf spre-jel. Klerikalci so zatrjevali lahko-vernemu slovenskemu svetu, »da je ta paragraf v finančni zakon vtihotapljen« (!) (s čemur so svo-je lastne zaveznike obdolžili enega najgrših dejanj), potem »da oni o tem paragrafu nič ne vedo«, potem so govorili, »da se o tem paragrafu na ministrskem svetu ni nikoli go-vorilo« (seveda se ni, ker so kle-rikalci molčali!), a končno so dol-žili nas in samostojne demokrate, češ da smo mi krivi, da je ta pa-ragraf prišel v finančni zakon, ker nismo klerikalcem povedali, da se ta paragraf nahaja v finančnem za-konu (s čemur so priznali, da nih-če od klerikalcev finančnega zaka-na ni prebral, predno ga je pod-pisal, ali ga pa ni razumel). Vse to nam je še dobro v spominu.

Ravno tako dobro se spominja-mo tudi na govor dr. Korošca v Ljubljani, kjer je dr. Korošec re-ke: »Ta paragraf je vtihotapljen v finančni zakon in naša skrb v vladi bo, da bo ta paragraf pri-hodnje leto ravno tako izginil iz finančnega zakona kakor je vanj prišel.«

Danes so volitve že zdavnaj za nami in klerikalna gospoda sedi zopet v vladi. Državni proračun in finančni zakon za l. 1927/28 sta najčistejši fabrikat velesrbskih ra-dikalov in njihovih slovenskih kle-rikalnih hlapcev — nihče drugi pri izdelavi proračuna in finančne-ga zakona ni imel besede. Zato pa nosijo samo radikali in klerikalci popolno in vso odgovornost za pri-hodnji proračun in za finančni za-kon.

Mi smo bili jako radovedni, če

je paragraf 82. lanskega finančne-ga zakona iz letošnjega finančnega zakona res »ven letel, kakor je noter prišel« — da govorimo z be-sedami dr. Korošca. A glej ga spa-ka: Ta paragraf se nahaja tudi v letošnjem proračunu, samo da ne nosi več številke 82., ampak šte-vilko 65!

Da pa bo škandal s tem para-grafom popoln, ne določa na novo s številko »65« numerirani para-graf 82. le to, da bodo velepodjetja tudi še prihodnje leto plačevala le po 20% občinske doklade, ampak določa doklado v enaki višini tudi za leto 1926, torej še za eno leto nazaj!!

Tako je dr. Korošec § 82. lan-skega finančnega zakona »ven vr-gel« iz letošnjega finančnega za-kona!

Jako verjetno je, da se bo za-stopnik SLS v vladi (minister dr. Gosar) tudi letos izgovarjal, »da se o tem paragrafu na seji ministr-skega sveta ni razpravljalo«. Se-veda se ni, če je dr. Gosar molčal! Če bi bil pa on spravljal ta paragraf na razgovor, bi se pač o njem tudi razpravljalo! Ker pa je § 82. (§ 65.) tudi v letošnjem finančnem zakonu, je to dokaz, da so kleri-kalci dobro vedeli za ta paragraf, toda oni so o tem molčali. Molčali pa so zato, ker so sami hoteli ta paragraf znova vtihotapiti tudi v letošnji finančni zakon, na ogrom-no škodo slovenskih kmečkih ob-čin in edino na korist bogatih vele-kapitalistov!

Tak je »krščanski socializem«, kakor ga oznanjajo dr. Gosar in klerikalci! Slovenski kmetje in de-lavci naj plačujejo, bogati dunaj-ski židje naj pa uživajo!

Povedali smo vse to pravočasno, da se klerikalci ne bodo mogli več izgovarjati, da jih nismo pravočas-no opozorili na ta paragraf. Po-magalo seveda vse govorjenje in opozarjanje ne bo nič, ker so kle-rikalci tako zaslužnjeni velesrbski radikali, da sploh ust ne smejo več odpreti, ampak morajo slepo ubogati kakor največji hlapci. Res, daleč je prišla nekdanj ponosna SLS!

za katoliško cerkev v času, ko se-di v vladi kot zastopnik SLS dr. Gosar in ko je med poslanci SLS menda kar sedem duhovnikov! Proračunski predlog je seveda kle-rikalec dr. Gosar moral podpisati in ga je tudi podpisal, sicer ne bi bil mogel biti predložen parla-mentu.

Slovenske kmete pa vprašamo: Če klerikalci ne morejo ali pa ne marajo skrbeti niti za svoje duhov-nike, ki so steber in glavna opora SLS — kako naj skrbje potem za

slovenske kmete in delavce?

Gospodje duhovniki bodo seve-da še naprej agitirali za dr. Ko-rošca in za SLS, ker — morajo!! Mi pa lahko povemo resnico brez ovinkov tako, kakor je, ker nam nihče ne more ukazovati.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri **IGN. ŽARGI, Ljubljana.**

Kaj nameravajo

Zagrebski list »Obzor« je pri-občil dne 1. decembra sledeče po-ročilo iz Beograda:

»Bivanje dr. Korošca v Beogra-du še po odgoditvi parlamentarnih sej je vzbudilo v političnih krogih mnogo zanimanja za vzroke, zakaj se drži dr. Korošec tako dolgo v Beogradu.

Opazili so, da se dr. Korošec prav pogosto shaja z ministrskim predsednikom Vukičevićem. On se ž njim shaja, da se pogovorita, ka-ko bi izvršila še nadaljne točke takozvanega blejskega sporazuma. Na enem izmed teh sestankov z Vukičevićem se je dr. Korošec do-taknil tudi nekaterih notranjepoli-tičnih vprašanj.

Kakor se govori v dobro pouče-nih krogih, sta sklenila nadaljevati akcijo za popolno zblizanje in za stapanje (fuzijo) obeh strank, t. j. radikalov in SLS, v eno samo stranko. Nova stranka naj bi bila takozvana »četrtta stranka«.

O tej novi stranki se je že pred več časa mnogo govorilo (tudi mi smo o tem poročali, op. ur.). V raz-govoru z Vukičevićem je dr. Korošec ponovil vse razloge, ki so dali povod za sklepanje »blejskega sporazuma«. Nato sta sklenila, da se čimprej ustanovi skupen klub, a potem bi se akcija nadaljevala v tem pravcu, da bi zbrala okoli sebe vse »zdrave politične elemente« in na ta način ustanovila novo stran-ko, kateri bi načeloval g. Vuki-čević.

Prevladuje mišljenje, da sta se Vukičević in dr. Korošec te dni tu-di že dogovorila glede zasedbe praznih mest v radikalnem klubu, t. j. glede predsednika in tajnika. Ta akcija se bo nadaljevala tako, da se oba kluba odpovesta svoji samostojnosti in da se parlamen-tarni klub SLS z radikali združi v »klub radikalno-slovenske ljudske stranke«.

Ko bo to delo končano, bosta stopila Vukičević in dr. Korošec še v stik z drugimi parlamentarnimi strankami. Najprej računata na Vo-jo Marinkovića, da bo ta postavil v svoji stranki vprašanje, ali so de-mokrati za sedanje politiko, ali pa hočejo slediti Ljubi Davidoviću. Na ta način hočejo izzvati razkol med demokrati.

To pa se ne bo zgodilo še tako kmalu. Zaenkrat bodo »krparili« še naprej kakor bodo vedeli in znali, ko bo pa sprejet proračun — 1. aprila — bodo nadaljevali. Po sprejetju proračuna bodo po-skušali iz posameznih strank iztr-

gati toliko ljudi, da bodo lahko ustanovili novo skupino.

Pri tem računajo na neke spore, ki baje obstoje med muslimani in med radičevci.

Če se cela akcija posreči, bodo parlament razpustili in razpisali nove volitve.

Nove volitve bi vodila že nova skupina (»četrtta stranka«). Na-men novih volitev bi bil, novo stranko tako okrepiti, da bi bila opozicija brez pomena. Predvsem pa hočejo zlomiti Radića.«

Danes še ne moremo reči, da je vse to, kar poroča »Obzor«, že go-tova stvar. Mogoče je že vse goto-vo, samo da javnost še vsega ne ve. Zanimivo pa je vsekakor vede-ti, kaj da gospoda sploh namerava. Drugo vprašanje pa je, če se bodo vsi ti politični računi tudi tako le-po in gladko obnesli kakor so za-snovani. Nam se zdi, da čisto glad-ko ne pojde vse, ker imajo pri ta-kih računih nekaž besede tudi še ljudje.

Ako pa se bo vse obneslo tako, kakor računata gg. Korošec in Vu-kičević, potem moramo reči s pesnikom: Gorje ti, ubogi kmet, gorje!»

Šifon-srajca 60—, 54—, 36—
Batist-kombine 200—, 160—, 112—
Spalna srajca 180—, 160—

Modrni jopiči, noga-vice, rokavice, ročne torbice. — Radi veli-kanskega prometa po celi Jugoslaviji cene nižje kakor drugje.

Veletrgovina

R. Stermecki
Celje.

Naš denar našemu trgovcu.

Slovenskim duhovnikom v vednost.

Državni proračun za prihodnje leto 1928/1929 določa v oddelku »ministrstva za vere« sledeče vsote za potrebe raznih veroizpovedi: Za pravoslavno

vero 55,980.561 Din
Za rimsko- in grško-katoliško vero 32,154.103 Din
Za muslimane . . 19,067.133 Din
Za protestante . . 1,140.000 Din
Za žide 1,132.120 Din
Za starokatolike . . 449.520 Din

V odstotkih pride na pravo-slavno vero 48%, na katolike sa-mo 27%, a na muslimane 16%.

Rimsko- in grškokatoliška veroizpoved dobiva torej le 27% od proračuna za vere, čeprav je obo-jih katolikov nad polovico prebi-valstva države in to baš ona po-lovica države, ki plačuje tri četr-tine vseh davkov!

Zanimiva je tudi utemeljitev ministra za vere g. Obradovića, zakaj je njegov proračun za kato-like tako prikrajšan. Gospod mi-nister priznava, da katoliška cerkev ne dobiva iz državnih sredstev te-ga, kar ji po zakonu pripada z ozi-rom na število vernikov in po ustavi. On priznava, da bi bilo treba kronske upokojence med du-hovniki prevesti na dinarske. On tudi priznava, da je država po za-konu dolžna, da skrbi za popravo in vzdrževanje nekih cerkva in župnišč — toda pravi obenem, da za vse potrebe »nema dovoljno pare«! Ako pa bi ustavil v prora-čun le mal znesek, potem ne bi vedel, kako naj ga razdeli, torej je najpametnejše, da nihče nič ne dobi! Da ne bo »špetira«!

Tako izgleda državni proračun

Naš državni proračun.

Lansko leto so klerikalci in njihovi velesrbski gospodarji strahovito kričali proti previsokim izdatkom za državno upravo in so zlasti v volilni dobi slovesno proglašali, da je treba »varčevati«. Glavni njihovi volilni šlagerji so bili »štednja« in znižanje davkov.

Kdor pa hoče davke znižati, mora pred vsem znižati stroške za državno upravo. Zato smo bili vsi silno radovedni, kako bodo klerikalci to težavno nalogo rešili v novem proračunu, za katerega nosijo vso odgovornost klerikalci in njihovi radikalni gospodarji.

Poglejmo si nekaj števil! Splošni državni izdatki znašajo po proračunu 7 milijard in 497 milijonov 942.000 dinarjev, izdatki državnih podjetij (rudnikov) pa znašajo 4 milijarde in 94.852.000 dinarjev. Vseh izdatkov je torej 11 milijard in 592 milijonov dinarjev.

Dohodkov pa izkazuje proračun 11 milijard in 555 milijonov dinarjev — torej znaša primanjkljaj 37 milijonov dinarjev!

Kdor pa hoče dobiti točno sliko o našem državnem gospodarstvu, mora pogledati tudi finančni zakon. V tem zakonu je določeno, da bo država izplačala za oblastne samouprave (v celi državi!) 173

milijonov dinarjev — za ta znesek pa v proračunu ni nobenega kritja! Primankljaj se s tem poveča že na 220 milijonov dinarjev!

Je pa še več drugih členov finančnega odbora, ki obremenjujejo proračun z raznimi izdatki, za katere ni pokritja, tako da je moral sam finančni minister priznati, da bi znašal primanjkljaj v državnem gospodarstvu okoli 359 milijonov dinarjev!

Če bi torej hotel finančni minister ta od njega priznani primanjkljaj pokriti, mu ne bo preostalo drugega kakor da navije davčni vijak do skrajnosti. Treba bo namreč iz ljudi iztisniti mnogo več kakor prejšnja leta, ali pa bo naš državni proračun deficiten in bo treba delati nove ogromne dolgeve!

Tako izgleda tista slavna »štednja« v resnici in zato na kakšno znižanje davkov ne moremo misliti niti v sanjah.

To bodo čutili prav kmalu slovenski kmetje tudi na svojih žepih, kljub vsem klerikalnim obljubam in tolažbam. Tudi klerikalni kmetje bodo to čutili. Volili bodo vseeno še vedno SLS, tudi še takrat, ko jim bodo trgali čreva iz trebuha in ne samo denarja iz žepov! Živela »štednja« — živela SLS!

skupaj 201 glas. Ako vzamemo rezultat od volitev v nar. skupščino, smo sijajno napredovali od 116 na 201 glas in ako vzamemo še občino Kmpolje, smo napredovali za 207 glasov. Kmetje pristaši! Glasovi so priča, da naš pokret rapidno raste kljub zaničevanju, zasmehovanju in obrekovanju klerikalcev in naj nam bodo porok, da ni več daleč čas, ko bodo še ostali izgubljeni, koji se ne zavedajo, da jih je rodila kmetjska mati, prihiteli pod naše okrilje. Živel!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga s neomejeno soseso
Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1.

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.
Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Razne politične vesti.

»Domoljub« o slovenskih občinah. V zadnji številki »Domoljuba« smo našli članek »Moderna občinska politika na deželi«, kjer beremo, »da na to plat našega javnega udejstvovanja ne moremo biti ponosni«, potem »da o kakem programu za občinsko politiko pri nas ne more biti govora«, dalje »da male občine na deželi ne narede prav nič«, »da je socijalna politika na tisti stopinji, da morajo občinski reveži od hiše do hiše, o kakih modernih napravah pa sploh ni duha ne sluha«. Pripominjamo, kako sodi o občinskem gospodarstvu v Sloveniji »Domoljub«, ki je glavno glasilo klerikalne stranke!

Ujedinjeni klerikalci in radikalni. Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, je rekel predsednik vlade g. Vukičević, da so klerikalci stvarno že ujedinjeni z radikali. Mi niti najmanj ne dvomimo, da je to res, kar je rekel predsednik vlade. V Sloveniji imamo torej klerikalce in SLS samo še po imenu, v resnici pa so postali klerikalci — radikali (pravzaprav njihovi služabniki). Zanimivo bo sedaj opazovati, kako se bodo poslej med seboj botali v Sloveniji »slovenski radikali« in klerikalci. To bo vojska za razne mandate!

Boj za Ljubljano se suče sedaj samo okoli osebe dr. Puca, katerega klerikalci nočejo videti na ljubljanskem županskem stolcu, ampak mu očitajo neke »afere« in umazanije, ki jih je baje zagrešil dr. Puc kot bivši gerent ljubljanske občine. Očitke, ki jih imajo klerikalci proti dr. Pucu, so povedali klerikalni poslanci v interpelaciji, ki so jo izročili predsedniku vlade. Poslancev SLS dr. Puc seveda ne more tožiti, ker so »nedotak-

ljivi«, pač pa je dr. Puc tožil nekoga moža, ki ni poslanec, ker je ponavljal na dr. Puca izrečene očitke. Sodišče je moža obsodilo, čeprav ga je zagovarjal dr. Natlačen, ki pa pred sodiščem ni nastopil dokaza resnice, čeprav je podpredsednik SLS in bi vendar lahko vedel, kaj se dr. Pucu po pravici lahko očita in če se mu sploh lahko kaj očita! Javnost je radovedna, komu bo vlada bolj verjela — ali nepristranskemu sodišču ali trditvam poslancev SLS, katerih opravičenost podpredsednik SLS pred sodiščem ni hotel ali pa ni mogel dokazati.

Začetek avtonomije. Pod tem naslovom poje »Slovenski Gospodar« oblastni samoupravi svojo visoko pesem. Ne pove pa, da se je baš »Slov. Gospodar« in cela SLS sedem let borila proti temu »začetku avtonomije«. Gotovo računa še vedno s kratkim spominom in pa na neumnost svojih bralcev.

Hribovski fajmošter. Samo te dve besedi je našel »Slovenski Gospodar« v »Kmetiskem listu«, katere preobrača prav po farizejsko in se davi nad njimi. Vse drugo, najhujše očitke in bridke resnice, ki jih je iznesel »Kmetiski list« na račun SLS, pa je — prezrl. Bralci »Slov. gospodarja« naj čitajo »Kmetiski list«, pa bodo spoznali, kako grdo jih »Slovenski Gospodar« vleče.

SLSarski poslanci so čuvarji reda, piše »Slovenski Gospodar« — v Vojvodini nad madžarskimi občinami in v Srbski Liki. Sedaj nam je končno »Slov. Gosp.« razrešil uganke, zakaj poslanci SLS ne storijo za Slovenijo ničesar.

»Slovenec« pravi, da bo padla krivda na radičevce, če zakon o izenačenju davkov ne bo sprejet pred sprejetjem proračuna; »Slov. Gospodar« pa, da lahko vlada dela brez opozicije in proti opoziciji. Radičevci bodo krivi, če se stvar zavleče, menda zato, ker so klerikalni odbili predlog za nujno sprejetje tega zakona, ki so ga stavili radičevci že davno. Sami sebe tolčete po ustih!

V številki prejšnjega tedna smo priložili položnice

vsem cenj. naročnikom ter prosimo, da bi blagovolili poravnati naročnino za leto 1928, ki znaša 30 dinarjev za celo leto, z event. zaostankom iz letošnjega leta, najpozneje do konca decembra.

V zadnji številki »Kmetškega lista« ste prejeli v listu priložene položnice za poravnavo naročnine, ki znaša, kakor doslej 30 Din celo leto. Da se vam položnica kam ne zameče, je najboljšje, če nakažete naročnino z event. zaostankom takoj, pa imate mir za celo leto.

Lepe denarne nagrade so razpisane za nabiralce novih naročnikov »Kmetškemu listu«. Kdor bi želel sodelovati in nabirati, naj javi upravi samo svoj naslov, da mu pošlje potrebno nabiralno polo.

Naročniki, ki dolgujejo še kak znesek »Kmetškemu listu« na zaostali naročnini za letošnje leto, naj blagovolijo nakazati poleg naročnine za leto 1928 tudi zaostanek radi reda pri upravi.

Občinske volitve.

Občinske volitve v mariborski oblasti. V nekaterih okrajih Štajerske so se vršile preteklo nedeljo občinske volitve, ki so pokazale na nedvoumen način, da ljudstvo kleroradikalno politiko iz temelja zavrača in obsoja. Mnogo občin, v katerih so imeli klerikalci dolga leta neomajano v rokah, so se izrekle za našo kmetjsko gospodarsko politiko in tako prišle popolnoma v naše roke. Vseposvobod so pa klerikalci v katastrofalnem nazadovanju. Tako je tudi prav. Klerikalci v Makedonijo med policaradikale, v Sloveniji ni za njih več mesta.

Št. Vid niže Ptuj. Dne 11. decembra imamo po celem ptujskem okraju občinske volitve. Čeprav pritiska huda zima, vendar je zanimanje za nje zelo veliko in ljudje še ne pomnijo tako velikega gibanja za občinsko politiko. Ljudje hočejo imeti sami vpogled v občinske zadeve in hočejo tudi sami voditi občinsko upravo in njeno gospodarstvo. V naši občini se posebno oteplje neki stari odbornik, ki je igral dosedaj prvo besedo. Boji se za mandat in napenja vse strune, da bi ga ohranil. Toda naši zavedni občani se ne dajo več zapeljati. Zato bo pa tudi naša skrinjica, ki je zadnja (8) dobila največ zaupanja in že danes lahko rečemo, da bo zmagovita. Vsi zavedni možje in fantje volite v zadnjo skrinjico, katera je Vaša prava zastopnica!

Sv. Vid niže Ptuj. Volilci! še dobre 4 dni je časa do volitev. Za občino Podbrežje se moramo že sedaj odločiti, komu da damo našo edino krogljico dne 11. decembra. Ali človeku, ki je z jezikom dober

gospodar, ali človeku, ki je zares dober gospodar in naprednjak ter ima bister um in dobro opravljena polja in da je zaveden kmet. V bodoče morajo gospodariti le taki ljudje. Vsi občani se dobro zavedate, da smo pred dobrimi 12 leti imeli občinske uradne ure od 9. do 11. in od 2. do 4. ure. Toda kmetje imamo le čas v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah. Kako je bilo, ako vam je živina poginila? Ali se ne zavedate, kako je bilo v svetovni vojni? Kako se je rekviriralo. Ako imate vse to v mislih, bodete volili drugače. Za to pa, 8 skrinjica je slovenska in ta prava, kjer so ljudje vsakomur za pomoč.

Dravci. Neomejeno so vladali pri nas klerikalci, toda letos jim bo odklenkalo. Dovolj imamo njihove komande in slabega gospodarstva. Kar se je še pred nekaj tedni dozdevalo nemogoče, to je že danes ustvarjeno. Naši tovariši so stopili na noge in v enem dnevu sta bili sestavljeni dve kandidatni listi. Tovariša Selinšek in Mevc, ki sta zelo priljubljena med občani, sta tudi takoj vložila naše liste in tako imamo prvo in drugo skrinjico za naše volitve, katere bodejo tudi zmagovito uspele 11. decembra.

Dobrepolje. Pretečeno nedeljo, 27. novembra smo imeli pri nas občinske volitve z jako dobrim uspehom za našo stranko. Dobili smo: v občini Videm 117 glasov lista »Slov. km. stranke« in 6 odbornikov. Združeni klerikalci 11 odbornikov. — V občini Podgora: tri naše liste in sicer: Lista Slov. km. stranke 20 glasov, Občinska gospodarska lista 27 glasov in neodvisna lista 37 glasov, skupaj 84 glasov in 3 odbornike. Klerikalna 148 glasov in 6 odbornikov. Vse naše liste

Dopisi.

Lesce. Zadeva vodovoda še vedno ni rešena in kakor kaže, še tudi ne bo tako kmalu. Gospodarstvo z vodovodom, kakor je sedaj, se pa gotovo ne bo moglo dolgo držati, ker to, kar se sedaj godi, ni gospodarstvo. Ali je to gospodarstvo, če vidi monter vodovoda, kako teče voda po vašem jarku zjutraj zastoj, podjetnikom pa se voda zapira kljub temu, da plačujejo visoke prispevke? S to zadevo se je pečal tudi občinski odbor v Lescah, ki je soglasno sklenil na seji dne 13. novembra sledeče:

1. Obsodi se upravo vodovoda radi zaprtja vode stanovanjski hiši parne žage Rambovšek v Lescah in hiši Matije Hrusta, ker to nasprotuje pred vsem predpisom glede zdravstvenih razmer in iz požarnih ozirov. Občinski odbor stoji na stališču, da se ne sme nikomur kratiti pitna voda, ker plača občina 56% vseh vzdrževalnih stroškov.

2. Protestiramo tudi proti zaprtju izvanredne uporabe vode. Vsoto, katero plačuje parna žaga v znesku Din 1000— mesečno, smatra odbor za dovolj visoko. Povšek od Din 500—; ki ga uprava vodovoda zahteva od 1. januarja dalje od imenovane žage, se zdi odboru neumestno, zlasti radi tega, ker se s tem ovira razvoj obrtnije in industrije v našem okolišču, kar ni samo iz splošno gospodarskih ozirov za obsojati, ampak pred vsem radi tega, ker bi se nezaposlenost in revščina povečala v naši občini, ki je vled gospodarske krize močno osiromašela. Obrt in industrija v naši občini Lesce zaposluje veliko večino naših moči, ki niso zaposlene s kmetijskim gospodarstvom.

3. Obsoja se vodovodno upravo nadalje, ker je dovolila iz fonda vodovodne uprave na seji dne 10. novembra 1927 inštalacijo hišnega vodovoda Matiji Hrustu. S tem sklepom uprave je pogažen sklep in naredba, da mora hišno inštalacijo vsak sam na svoje stroške izvršiti. Ako bi se upravičenci vodovoda iz občin Lesce, Radovljica, Ljubno, Mošnje, Begunje in Predtrg poslužili te najnovejše prakse vodovodne uprave, bi bila ista finančno močno prizadeta oziroma uničena, in stroški bi padli zopet na vse občine. Kajti izjeme bi ne moglo biti pri nikomur v nobeni občini. Tudi izgovor, da se proti žagi ne more drugače nastopiti, je ničev.

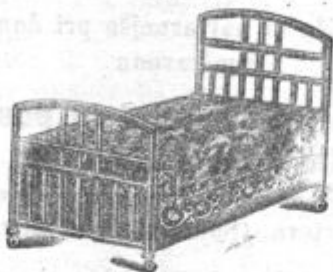
4. Odbor naproša vse prizadete oblasti, videč pred seboj velik dobrobit občine, da vplivajo na vodovodno upravo tako, da ista s svojimi ukrepi ne uničuje razvoja industrije in obrtnije v naši občini, ki je za nas velikega pomena.

5. Odbor ostro obsoja vodovodno upravo, katera je s svojim ukrepom odbila parno žago kot odjemalca vode, katera je plačevala letno Din 12.000— za odjem. Parna žaga si je vodo vsled tega sama preskrbela in vodovodna uprava bo imela s tem Din 12.000— letno manj dohodkov. Isto preti

tudi tovarni verig, ki je ravno tako velik odjemalec vode, proti kateri se namerava uvesti rubežen.

6. Občinski odbor naproša oblasti, da se uprava vodovoda v bodoče izroči delegatom, katere naj izvolijo vse prizadete občine po ključu direktnih davkov, kateri delegatje naj izmed sebe volijo predsednika tako, da bo uprava vodovoda sestavljena povsem iz samoupravnega odbora, s člani, ki bodo imeli enako glasovalno pravico.

G rnitura	560—, 350—, 290—
Odeja, klot	28—, 22—, 185—
Zastori	240—, 180—, 96—

Preproge, linolej, namizno perilo, posteljno perilo, obrisače. — Blago najboljšee kakovosti, cene nižje kakor povsod.

Veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE.

Prodaja na debelo in drobno

Iz Dev. M. v Polju. Kam pripelje klerikalno strankarstvo, lahko vsakdo vidi in občuti, če pride k nam. Ceste so take, da le s težavo prideš peš ali z vozom v naše kraje. Da so pa ceste take, je krivo klerikalno strankarstvo, kar bomo sedaj dokazali. V ljubljanski okolici smo imeli cestni odbor izvoljen od ljudstva in za delo najboljši. Skrbel je v prvi vrsti za to, da so bile ceste v redu. A ker v tem odboru ni bila večina SLS, je bil po kratkem času uspešnega dela razpuščen, namesto odbora postavljen gerent spomladi in ta gospodari še danes. Zakaj imamo v ljubljanski okolici še gerenta, bomo povedali pozneje, ko bo sodnija izrekla svojo zadnjo besedo in bomo smeli to povedati. Gospod gerent je začel z delom tam kjer je odbor končal. G. Grad, kot podnačelnik prejšnjega cestnega odbora, je na dražbi oddal dobavo gramoza za poljske ceste po Din 55.— za kub. meter. Gosp. gerent je to oddajo razveljavil, češ, to ne velja kar nisem jaz oddal. Razpisal je novo licitacijo za gramož in pri tej licitaciji je bila dobava gramoza oddana po 84 in 91 Din za 1 m³. Uspeh za davkoplačevalce je bil že tu. Cena gramoza pa je narasla vsled tega, ker se je struga Save precej med tem časom spremenila in je dovoz gramoza zvezan z veliko večjimi stroški. Gospod gerent je tudi to licitacijo razveljavil in tako so ceste ostale brez gramoza in propadajo. Pozivamo in prosimo oblastni odbor, da napravi temu enkrat konec; ali je bilo potrebno razpustiti dober cestni odbor in nas spraviti v tak položaj v kakršnem smo danes. — Prizadeti občanje.

Ribno pri Bledu. Zadnji »Domoljub« poje slavo oblastnemu odboru, da se gradi letos električna

napeljava. Malo prehitro, g. dopisnik, vse zasluge pri tem delu pripadajo sedanjemu županu Kumrdeju, ki že dve leti hodi radi tega okoli. Oblastnemu odboru bode hvalažni šele takrat, kadar nas bode rešil finančnih težav, kakor je rešil Pucelj sirarsko zadruge. Dokler se dela z denarjem davkoplačevalcev, nima oblastni odbor nobenih zaslug. Tako je, g. dopisnik, in nič drugače. V zadnjem »Domoljubu« je tudi opazka, saj lansko leto tudi ni dobil drugi, ko nekaj Puceljevih mlekar. Mi vprašamo, kje so Srnečeve mlekarne in Janove ceste, vodovodi itd. Puceljeve mlekarne niso njegove, marveč kmečke, ker je povsod dosti pristašev SLS notri, ki kaj radi pridejo po denar. Te žive in so postavljene na noge in tudi podprte denarno. Vodovodi v Rateče in Srednjo vas že teko. Za Dovje še ni ničesar, kar obljublja g. Srnec. Ljudstvo hoče dela na gospodarskem polju in to upravičeno, ker preveč plača Beogradu. Poslanci SLS pa glasujejo kar hočejo srbski radikali, v Slovenijo hodijo samo po kuglice.

Zagorje. »Pri nas se svita,« se hvali »Slovenski Gospodar« oziroma njegov dopisnik, češ, da je bila dosedaj pri nas tema. Vemo klerikalne načrte, katere kuje najbližji oblastni poslanec, vendar ne bo iz te moke kruha, kakor si ga on želi. Vedeti morate, da je pri nas že zdavnaj jasno in kadar bo v drugih krajih tako jasno, bodo plačevali ljudje tako nizke občinske doklade kakor mi. Kakor se čuje, plačuje naša sosednja občina (najbolj klerikalna) petkrat toliko občinskih doklad kot mi. Vsa politika se suče okrog denarja. Tukajšnjemu dopisniku, kateri bi rad politiko in Boga skupaj zmešal, ni prav, da imamo večino in skuša na vse načine in z vsemi mogočimi lažmi v svoji satanski zlobi oslepariti naše ljudi, da bi glasovali za klerikalno skrinjico, za katero se najbolj trudi in agitira g. Tovornik, brat oblastnega poslanca. Našega mežnarja pa le pustite pri miru, mogoče vam ni prav, da je na naši kmečki listi, a mi ga imamo radi, ker se vam ni hotel vdati ter je zvest naš pristaš. Da, da, sedaj ima vaša »krščanska« stranka prvič svojo listo. Da je »krščanska«, se najbolj vidi iz dopisa, kjer meša Boga in vraga, kruljave in nadušljive. Kaj mislite, da boste s tem kaj naredili? — Prav nič, mi ostanemo, kar smo, ter bomo vodili takšno politiko kot dosedaj, ali gorje vam za vaše obrekovanje! Prišel bo dan plačila. Dušni pastirji pa zato nočejo biti med nami, ker se pač ne damo slepariti in odirati. Da se mu je pa dobro godilo, naj se pomisli samo to, da je on svojo zemljo, ki je last cerkve, dal v najem, a on je hodil po biri in so mu podarili farani čez 70 mernikov pšenice. Peščica mož, katera je dosedaj glasovala za SLS, se je že zdavnaj skregala s pametjo, v svoji satanski zlobi pa širijo laži, katere jim ne bodo prav nič koristile, pa lahko še vnaprej uganjajo bedarije kot dosedaj. Nekaj tistih, kateri so

se podpisali na vašo listo, vam je že ušlo, pri volitvah pridejo pa drugi. Z oblastno skupščino agitirajo, ali žalibože ona nima denarja, da bi prišlo kaj v naš kraje. Oni bi radi, da ne bi zahtevali pravic, čeravno se jo težko doseže, pa doseže se jo. Na dan volitev, da veste, boste prejeli najhujši obračun, sodbo občanov, da bo sodnji dan za vaše hinavstvo. Vi ste nas pravili do tega, da bo vse šlo volit, da bo zasijalo toplo sonce, a ne vaše, ampak naše, naše kmetško solnce pravice in poštenja. — Živela naša Slovenska kmetška stranka!

Javna zahvala volilcem občine Vitan pri Središču. Ker ste mi izkazali pri volitvi obč. odbora dne 4. decembra t. l. vse zaupanje, da ste oddali vaše kroglice kmetški listi, me veže dolžnost, da izrečem zahvalo najprej mojim tovarišem, novo izvoljenim odbornikom, kateri so prepričali vse volilce s poštenim delovanjem, da smo vredni zaupanja, posebej pa se tudi zahvaljujem našim onemoglim starčkom in invalidom, kateri so se dali pripeljati na vozu, da izkažejo svoje spoštovanje svojemu bivšemu županu. Ravno tako se zahvaljujem volilcem SLS, katerim se je ustidilo nesramno napadanje na poštenega župana in so torej kot vzorni gospodarji oddali svoje kroglice naši kmetški listi. Ne smem pa pozabiti zahvaliti se tudi našim mladeničem, kateri so prišli iz tujine, da so pripomogli nam do končne zmage. Svetujem vam, mladeniči, združite se, ker vaša je bodočnost. Živeli Vitančani, hvala vam za zaupanje. — Vaš župan Ivan Tomažič.

Kozje. Nismo mislili poročati podrobneje o dogodkih, kateri so se odigrali na dan občinskih volitev, ker pa bi gosposke stranke rade še naprej varale ljudi in hotele pokazati se v čisto napačni luči, bo potrebno, da javnost izve, kakšnih sredstev se poslužuje raznovrstna gospoda, da pride do politične moči. Kaj so uganjali samo nedeljski dan moramo poklicati v spomin, da si ga spravijo v album. Pričelo se je že v noči na 27. od sobote na nedeljo. Demokrati so napravili slavnatega moža, katerega so posadili na Vrkljanov plot, nosil je v roki tablico z napisom »Ženin kozjanskih deklet ter novi kozjanski župan.« Klerikalci so ga našli in spravili na Podlinšekovo dvorišče, kamor so ga hodili gledat. Vse je bilo živahno na trgu, vse se je pripravljalo na agitacijo, ugibali so, bo župan Pleterski ali bo Podlinšek. vsi so računali na zmago. vsaj 7 odbornikov. Ta dan je bilo dvajset let odkar je prevzel dekanijo in župnijo dekan Tomažič. Napravil si je pred oltarjem sam slavnostni govor, kaj je vse dobrega storil za trg in okolico, razlagal je o medvojnem času, kaj vse dobrega je ukrenil, ali okoličani in vsi, kateri imajo dober spomin, so drugače mislili. Ta pridiga je bila vaba za demokratsko stranko. Vendar pa opazovalec ne ve, ali je dekan demokrat ali so pa kapitulirali demokrati ter postali klerikalci. Reklo se je že

prej, da kozjanski demokratje preveč lezejo v farovž. Težak boj je bil, šlo je za vsak glas, zato je tudi dekan svoje nasprotnike, s katerimi je bil v jezi, vabil v farovž, kjer naj jih bi menda letošnja dobra kapljica vdobrovoljila, da bi nato padale kroglice v demokratsko škrinjico. Eni kot drugi so šli od volilca do volilca, da se ja vsak udeleži. Samo par je bilo abstinentov, kateri se niso dali zavleči v to grodo lokalno politiko. Popoldne ob treh so klerikalni agitatorji dosegli višek nasilja. Okrog sedemdesetletni stari Kaspert je bil sam doma zaklenjen, sin se je za kratek čas odstranil po opravkih, med tem časom je Sinkovič prišel v hišo ter ga peljal na volišče pod pazduho, da bi volil klerikalno. Pripeljali so še starega Brgleza, da reši čast klerikalne politike, ki je v sorodstvu dr. Hodžarja. Na volišču je čuvar demokratske g. Guček stal zraven škrinjice in sladko na uho povedal volilcem »To je naša zlata škrinjica«. Od klerikalcev sta se pa g. Maček in Dobrave silila h škatli, ki so bile skupaj postavljene tako, da je g. Maček stal za demokratsko, in zgodilo se je, da je njegov hlapec volil demokratsko. Mislil je, da mora tja voliti, kjer je gospodar, čeprav samo takrat vidi Kozje, kadar so volitve. Tukaj imate površno sliko doživljanja o volitvah. V vsem tem se zrcali njihova morala in poštenje. Ena stranka predbaciva drugi nasilje, čeprav sta obedve enaki. Med vojno in po vojni so se ljudje razdružili, a sedaj ko nastopa gospodarska kriza, so se morali zateči marsikateri v denarne zavode, katere vodijo zgoraj omenjeni ljudje, ter so tako odvisni od gospodujočih. Radi tega je marsikatera kroglica zginila v gosposko škrinjico. Od naše strani se je vodil pošten volilni boj, brez laži, brez podkupovanja, brez lumparij in sličnega nasilnega terorja, tako, da lahko rečemo, ti glasovi, kateri so padli za našo listo so v resnici zlati, so izraz poštene kmečke duše, na te se lahko zanesemo vsak, da ne bodo nikdar klonili glav pred pokvarjeno gospodo. Od sedaj naprej bomo vse objavljali v Kmetiskem listu, kajti on je naš najboljšo sredstvo, da okratimo naše nasprotnike. Sezite po njem ter plačajte naročnino. Za naprej imeli boste več užitka od tega, kakor pa pri litru vina. Pomagali boste s tem našemu tisku, na drugi strani pa boste spoznavali svoje nasprotnike, kateri vas vodijo za nos, se vam dobrikajo, a ko pride do odločitve pri kakih volitvah, vas imenitno potegnejo za njihovo korist. Skleniti morate, da napravite temu za vedno konec in začnete misliti z lastno glavo z geslom Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Poravnajte naročnino!

Med naročniki »Kmetkega lista« so nekateri, ki kljub večkratnemu opominu še do danes niso lista plačali za letošnje leto. Kdor je prizadet, ga prosimo, da stori svojo dolžnost!

Iz zunanje politike.

Zveza narodov.

V Ženevi so se zbrali zopet diplomati celega sveta, da rešujejo vprašanje, kako bi se Evropa razorožila, da bi ne bilo več vojne. Ruski delegati, ki so to pot tudi prišli, so enostavno odgovorili: vsaka država se mora obvezati, da se ne bo več oboroževala in ne bo več držala redne vojske. Sedaj se pa diplomati zapadnih držav jeze na Ruse, češ da je njihovo stališče preenostavno in neresno, zakaj oni bi najraje videli, da bi ruski predlog veljal samo za male narode in pa za Ruse.

Društvo narodov pa ima na grbi dva spora, poljsko-litavski in jugoslovensko-italijanski. Po vojni je postala Litva svobodna država, kateri je pripadalo tudi mesto Vilna. Poljaki pa so Vilno l. 1920 kratkoma zasedli in »Društvo narodov« jim je to priznalo. Priznala pa ni Litva. Te dni se je spor poostiril in »Društvo narodov« naj posreduje. Poljska grozi z izstopom iz »Društva narodov«, če se spor ne reši zanjo ugodno. Rusija in Nemčija pravi, da bo imela Poljska opraviti z njima, če ne bo spoštovala mirevnega sporazuma, po katerem Vilna pripada Litvi.

Napetost med Italijo in Jugoslavijo radi pogodbe med Italijo in Albanijo na eni in med Francijo in Jugoslavijo na drugi strani. Angleži posredujejo po svoji stari navadi, da se izbriše, da so pravzaprav oni krivi vseh sporov.

V Rumuniji

je umrl ministrski predsednik Bratianu. Bil je diktator kot pri nas Pašić in vodil je Francozom prijazno politiko. On je bil glavna ovira, da se princ Karol ni mogel vrniti na prestol.

Rumunija bo zaprosila veliko pomoč pri »Društvu narodov«.

V Rusiji

sami se vrše notranji strankarski boji med vlado s Stalinom na čelu in med opozicijo, kateri načeljuje Trocki. Sigurno je, da bo končno zmagalo stališče vlade. Da bi prereševali vprašanje opozicije, se je sestavil poseben odbor, v katerem je med drugim tudi Kalinin, predsednik kmetске internacionale. To je zelo interesantno, ker se iz tega vidi, da gre tu za načelne stvari, ali naj zmaga industrijska ali kmetška politika v državi.

IZ STRANKE.

Somišljenike in prijatelje SKS v Ljubljani

vabimo na sestanek, ki bo v petek dne 9. decembra t. l. v prostorih Zveze kmet. fantov in deklet, Miklošičeva cesta 4, pritličje desno.

Govori tov. Prepeluh.

Ob tej priliki tudi opozarjamo somišljenike in prijatelje, da jih bomo vabili samo potem »Kmetkega lista«, zato naj se ne zanašajo na posebna vabila. Tajnik.

Ljubljanska krajevna organizacija je imela pretekli petek prvi letošnji diskuzijski večer. Otvoril ga je tov. A. Prepeluh, ki je govoril o našem programu, naslikal politično zgodovino Slovencev od l. 1840. dalje do vojne. Pokazal je na različne slovenske narodno-politične cilje Slovencev v Avstriji od »Zedinjene Slovenije« preko njene polvorbe »notranje avstrijske skupine« v l. 1865. do prvega jugoslovanskega programa v letu 1870. ter razkroj ljudstva v klerikalce in liberalce do l. 1914. Pokazal je na temeljno napako vse dosedanje slovenske politike, ki sloneča na kmetiskem ljudstvu, ni videla tega svojega edinega temelja. Zato se je ogrevala za interese fevdalcev, veleposestnikov, tujega meščanstva, za zgodovinske krovnevine in tako dalje. — V petek Občni zbor krajevne organizacije v Boh. Bistrici se je vršil v nedeljo 4. decembra, na katerem so se obravnavale vse gospodarske zadeve v občini in državi sploh. Organizacija v Boh. Bistrici je vzorna, zato doseza tudi uspehe.

MLADINSKI VESTNIK.

Sovodenj. Društvo kmetiskih fantov in deklet vabi vse fante in dekleta na svoj ustanovni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, 18. decembra ob 2. uri popoldne. Vrši se v prostorih gostilne »Frelj« v Sovodnju. — Pripravljalni odbor.

KMETIJSKA MATICA.

Najlepše darilo, ki ga zamoreš pokloniti o Božiču svojim dragim, je dobra knjiga. Opozarjamo na oglas Kmetijske tiskovne zadruge, v katerem priporoča v njeni založbi izšle knjige in časopise. Kmetje, kupite sebi in svojem dobro čtivo!

Gospode poverjenike »Kmetijske Matice« vljudno obveščamo, da se bodo knjige »Kmetijske Matice« razposlale tekom prihodnjega tedna. Obenem bodo dobili gg. poverjeniki nabiralne pole za nabiranje naročnikov za prihodnje leto, da lahko poberejo naročnino, ko od-

dajo letošnje knjige ter si s tem prihranijo mnogo nepotrebnega dela. Dožnost nas vseh je, da število naročnikov v prihodnjem letu podvojimo. Na delo. — Z ozirom na zapoznele naročnike »Kmetijske Matice«, ki se še vedno oglašajo, sporočamo, da lahko dobe do novega leta še vse štiri knjige za ceno 30 dinarjev in 5 Din za poštnino. Po novem letu bodo stale iste knjige, prodajane vsaka zase, skupno 90 dinarjev. Kdor torej hoče imeti knjige »Kmetijske Matice«, naj si jih takoj naroči.

V Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Koledvorska ulica 7, se dobe sledeče knjige: Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah. Spisali: dr. Spiller-Muys, Jos. Sušič, inž. Presel, Jos. Pevec. Knjiga, ki ima nad 200 slik in načrtov, stane 120 Din. — Planinski in sorodni agrarni zakoni in uredbe. Sestavil dr. Spiller-Muys. Cena 40 Din. — Zbirka kmetijskih nauk. Spisal kmetijski svetnik Viljem Rohrmann. I. del razprodan. II. del stane 15 Din. — Sadjarstvo. Kratak pouk za mladino in praktične sadjarje. Z 18 slikami in s preglednico najvažnejših sadnih vrst. Spisal Franjo Kafol. II. izdaja. Cena 10 Din. — Umno kletarstvo. Spisal Franc Gombač, vinarski nadzornik v poklju. II. izdaja. Cena 20 Din. — Naša praščija reja. Spisal Anton Oblak, župnik. Cena 24 Din. — Poljska privreda u seoskim osnovnim šolama. Iz francoščine prevedel in priredil univ. prof. Ivan Ritig (v srbohrvaščini). Cena 50 Din. — Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta. Cena 5 Din. — Dohodninski davek. Kako se napoveduje in kako se sestavljajo pritožbe. Spisal davčni strokovnjak. Cena 5 Din. — Idejni temelji slovenskega agrarizma. Spisal univ. prof. dr. France Veber. Cena broš. izvodu 45 dinarjev, v platno vezanemu 60 Din. — V boju za zemljo in državo. Spisal Albin Prepeluh. Cena 24 Din. — Agrarizem in Slovanstvo. Programatičen govor čl. ministra dr. Milana Hodže. Cena 2 Din. — Ciril Jeglič: Obrabi. Broš. 15 Din, v polplatno vezano 25 Din, v platno vezano 30 Din. — Cvetko Golar: Vdova Rošlinka. Broš. 15 Din. — A. Ditzius-dr. Glonar: Črni pajek. Razprodano. — Dr. Metod Dolenc: Zdražbarji. Cena 10 Din. — Fran Tovornik: Stara pravda nekdanj. Cena 5 Din. — Hemon-Debeljak: Marija Kožuhova. Povest. Cena 30 Din. — Kmetijski koledar. v žepni obliki, izide vsako leto in stane trdo v platno vezan 10 dinarjev. — Kmetijska matica izide vsako leto, vsebuje 4 knjige (Veliki koledar, leposlovno knjigo in 2 kmetijsko-strokovni ali poučni knjižici) ter stane pri poverjenikih naročena 30 Din. — »Grudac«, mesečnik za ljudsko prosveto, izhaja mesečno in stane 30 Din.

Novice in razno.

Umrl je na Vrhniki g. Gabrijel Jelovšek zadet od kapi. Bil je obče spoštovan in ugleden občan.

Popis motornih vozil. Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo naredbo o popisu in zaznamovanju motornih vozil, potniških in tovornih avtomobilov ter motociklov, ki so v prometu. Naredba stopi v veljavo 1. januarja 1928. Popis mora biti do 1. marca dovršen.

Letalska nesreča. Nad mostarskim letališčem sta vežbala z aeroplanom neki Srb in Slovenec Jakob Korenjak. Med letanjem je eksplodiral motor in letalo je padlo z višine 100 m na zemljo. Oba pilota sta bila mrtva.

Vojak obsojen na 47 let ječe. Pri vojaškem sodišču v Beogradu je bil vojak Mustafa Jusupović obsojen na 47 let ječe, ker je l. 1925 ustrelil 2 poročnika in enega ruskega polkovnika.

TEDENSKI KOLEDAR.

11. dec., nedelja: Dumaz.
12. dec., ponedeljek: Maksencij.
13. dec., torek: Lucija.
14. dec., sredo: Spiridijon.
15. dec., četrtek: Cecilijan.
16. dec., petek: Adelhajd.
17. dec., sobota: Lazar.

SEJMI.

12. decembra: Kostnajeveca, Višnja gora.
13. decembra: Gor. Logatec, Mengeš, Radovljica, Ljutomer, Studenice, Jurklošter, Nedelišče.
14. decembra: Mišji dol.
15. decembra: Žirovnica, Škocijan.
16. decembra: Videm, Vel. Loka.

VALUTE.

Berlin 13'56, Curih 10'94, Dunaj 8'—, Newyork 56'74, Praga 1'68, Trst 3'07, London 277, Pariz 2'23.

Anketa zaradi trgovinskih pogajanj z Avstrijo. V soboto 26. novembra 1927 je Kmetijska družba za Slovenijo sklicala konferenco zastopnikov kmetijskih korporacij, združenih zvez, zbornice za trgovino, obrt in industrijo, klubov narodnih poslancev in obeh oblastnih odborov, na kateri je bilo določiti stališče, ki ga naj zagovarja kmetijski krog Slovenije pri sedanjih trgovinskih pogajanjih z Avstrijo. Predsednik Kmetijske družbe, gospod Sanein, je otvoril zborovanje in nakratko pojasnil namen te ankete. Sledila sta poročila družbenega tajnika inž. Laha in tajnika zbornice g. dr. Mohoriča, ki sta podrobno očrtala zahteve avstrijske delegacije v varstvo agrarnih interesov Avstrije in pogubonosne posledice za naše kmetijstvo, če bi ji naša delegacija v tem oziru ugodila. Izdelana je bila posebna spomenica, ki je bila odposlana na vsa merodajna mesta.

Dr. Pavel Blaho — umrl. Češko-slovaško kmečko stranko je zadel hud udarec: 29. novembra je umrl njen agilen narodni poslanec dr. Pavel Blaho. Težko bo pogrešala pri svojih bodočih nalogah njegove velike izkušnosti in modre prevdarnosti. Še težje bo občutilo izgubo svojega očeta slovaško kmečko ljudstvo, kateremu je služil celo svoje življenje z brezmejno ljubeznijo svoje plemenite duše in kateremu je načeloval v težkem boju za narodovo svobodo in kmečke pravice. Njegove zasluge za narodno probujenje Slovkov, njegovo vzgojno delovanje med mladino, njegova ljubezen in sočustvovanje z ubogimi in trpečimi, njegovo ogromno delo na prosvetnem, gospodarskem in političnem polju, vse to bo z zlatimi črkami zapisano v zgodovini bratske češkoslovaške države. Udeleževal se je mnogo na novinarskem polju in bil vnet zagovornik češko-slovaške enotnosti. — Blag mu spomin, bratski stranki naše iskreno sožalje!

Nov poizkušni atentat v Makedoniji. Člani zločinskega makedonskega komiteta so položili na progo blizu postaje Kočane težko ekrazitno bombo ter jo z žico zvezali z električno baterijo. Železniški čuvaj je peklensko namero pravčasno odkril, odstranil s proge bombo in baterijo ter o celi stvari javil pristojnim oblastvom. Znano je, da italijanska vlada vzdržuje makedonske bandite in da jih pri vseh takih zločinskih početjih denarno in materijalno podpira.

Volnené nogavice, žepne robce, žemperje, ovratnike, kravate in naravnice najfinije kvalitete po solidnih cenah za Miklavžna darila pri Franc Pavlin-u, Gradišče 3.

Smrt s plinom. — V stanovanju ljubljanske plinarne so našli mrtva zakonca Kenda, zadušena s plinom. Komisija ni mogla ugotoviti, ali sta šla prostovoljno v smrt, ali se je dogodila nesreča.

Mednarodna razstava časopisov v Zagrebu. Dne 4. dec. je bila otvorjena v Zagrebu mednarodna razstava časopisov. Razstavo je priredila Zveza tiskarskih delavcev naše države.

Pretep med rudarji. Preteklo nedeljo so rudarji proslavili svojo zaščitnico sv. Barbaro v Šmartnem pri Litiji. Po maši so odšli v bližnjo gostilno, kjer se je kmalu vnel pretep s stoli in noži pri čemur sta bila težje ranjena dva rudarja.

Hotela napraviti samomor, a se ni posrečil. Preteklo soboto zjutraj sta skočila s tretjega nadstropja na dvorišče na Jurčičevem trgu v Ljubljani telovadni učitelj Vaclav Držaj in ločena žena Ela Piškurjeva. Ostala sta nezavestna z težkimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so oba v bolnico. Zdravniki upajo, da bode ta okrevala.

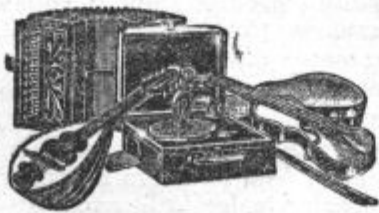
Na smrt obsojen učitelj. Pretekli ponedeljek se je vršila v Peču obravnava proti učitelju Paunu Popoviću, ki je v noči od 31. avgusta na 1. september ubil blagajnika prizrenske banke in ukradel 102 tisoč dinarjev. Popović je svoj zločin brez obotavljanja priznal. Sodišče ga je obsodilo na smrt.

Drzen pohotnež. Ko so se pred nekaj dnevi nekatere učenke meščanske šole v Šmihelu peljale iz Kandije s popoldanskim vlakom proti Belokrajini, je stopil v vlak mlad človek ter v odhajajočem vlaku vrgel med deklice neki prašek, ki je omamil vse deklice. Popadale so na tla. K sreči je stopil v vlak sprevodnik, ki je takoj brzojavil na bližnjo postajo, kjer so orožniki prijeli pohotnega mladeniča. Deklice so se kmalu zavedle ter potovale dalje.

Rodbinska nesreča v Hercegovini. V Kruševici v Hercegovini je petletni sin nekega kmeta opazoval svojega očeta, ko je klal ovco. Nespametni deček je zaklal nato prav tako svojo šest mesecev staro sestrico. Zato ga je oče ubil, nakar je izvršil samomor. Ko je mati videla, kaj se je zgodilo, je še ona skočila v vodo in utonila.

V desetih letih samo še umetni petrolej. Na nekem predavanju v nemškem gospodarskem društvu je govoril generalni konzul Brickman o pretvoritvi premoga v tekočino in o njenem pomenu za svetovno gospodarstvo. Izjavil je, da se bo moglo dobiti z najnovejšim načinom iz 1000 kg premoga 490 kg umetnega petroleja. A z napredkom tehnike še 10% odstotkov več. Po njegovih računih bo pridobivanje umetnega petroleja tako napredovalo, da bo po desetih letih popolnoma pokrila nemške potrebe.

Gramofon	575,—	365,—
Harmonika	740,—	200,—
Vijolina v etulju	545,—	315,—
Mandolina	220,—	160,—
Gitara	320,—	270,—

Gramofonske plošče, strune, ustne harmonike in okarine. — Vodi se samo blago najbolje kakovosti.

Veletgovina
R. STERMECKI, CELJE.
Velika božična prodaja.

Medveda je ustrelil v lovišču občine Dolenja vas trgovec g. Karol Hribar iz Prigorice. Medved je težak 95 kg.

Samomor. V Mariboru se je na stanovanju svojega brata ustrelil 20-letni mladenič Željko Piščanec. Kaj ga je gnalo v smrt ni znano.

Upravičen protest. Pred novomeško poroto je bil oproščen na temelju izjave ljubljanskih psihijatrov, ropar, morilec in požigalec Mihič, ker je po mnenju ljubljanskih zdravnikov zločinec blazen. Vsa kmetijska javnost je popolnoma nasprotnega mnenja. Dr. Malnerič iz Črnomlja je v »Jutru« z dne 6. t. m. protestiral proti načinu razlaganja in utemeljevanja nazorov psihijatra g. dr. Robide. Temu protestu se mora pridružiti vsa javnost, kajti posledice takih slučajev bi bile za kmetstvo ljudstvo nedogledne. Svetovnoznani učenjak in profesor Lapinski v Zagrebu je podal izjavo, da je zločinec Mihič popolnoma odgovoren za svoja dejanja. Ljudsko mnenje se na celi črti strinja z njim.

Ogromen zrakoplov. Angleški minister aviatike Hoare si je ogledal 5 milijonov kubičnih čevljev vsebujoči novi ogromni zrakoplov, ki je dvakrat tako velik kot največji doslej zgrajen »Zeppelin«. Imel bo štiri nadstropja. Spodaj bodo voditelji in kontrolorji. Drugo nadstropje je pripravljeno za posadko 50 mož, tretje in četrto je namenjeno potnikom, ki jih bo 100. V tretjem nadstropju bo kuhinja in obednica; obednica po služila tudi kot plesalna dvorana. Okoli in okoli tretjega nadstropja bo široka pokrita veranda, da se bodo mogli popotniki prosto sprehajati.

Brzojavni promet za slike potom radia. — Izpopolnitev brzojavnega prenašanja slik je zadnje leto s tako naglico napredovalo, da se je že po nekaterih krajih uvedel reden promet za brzojavno prenašanje slik. Dne 1. decembra se je otvoril radijsko brzojavni promet za slike med Dunajem in Berlinom. Prenaša se lahko vse vrste slike, risbe, fotografije, razni dokumenti itd. Pristojbine niso niti posebno drage. V naši državi seveda še dolgo ne bomo tako daleč napredovali v teh važnih iznajdbah, ker se gospoda na vladi za vse drugo zanima, kakor pa za ljudski napredek.

Nožni prsti mesto ročnih. V Chicagu je bila te dni izvršena čudna operacija, v kateri so neki ženski presadili prste z noge na njeno roko. Ta ženska je ob priliki avtomobilne vožnje izgubila dva prsta na svoji desni roki in ko so jo operirali ni niti z očesom trenila čepav je niso omamili. Znameniti zdravnik dr. Beck, kateri je operacijo izvršil, trdi da bodo novi prsti v doglednem času postali občutljivi in gibljivi, kakor ostali prsti na roki.

Strahovite posledice poplave v Alžiru. Po uradno objavljenih rezultatih je škoda, povzročena od poplave ogromna. Na površini od 2500 kvadr. kilometrov je voda uničila vse useve, zgradbe, nasipe in ceste. Poginilo je okrog 2800 oseb. Skupna materijalna škoda se čeni na 600 milijonov frankov.

Nova lekarna v Žalcu. Ministrstvo za narodno zdravje je dovolilo lekarnarju g. Kavčiču iz Maribora otvoritev in obratovanje javne lekarnе v Žalcu.

Spomenik prvim Evropejcem na Japonskem. Te dni so v Tokiju odkrili spomenik prvim Evropejcem, kateri so se izkrcali na Japonskem. To so bili Portugalci, ki so v 15. stoletju jadrili na leseni barki po Oceanu, a v bližini japonskih otokov jim je vihar ladjo razbil in brodolomcem se je posrečilo rešiti se na najbližji otok Tonegashima, kjer so uvedli evropsko civilizacijo.

Kolera v Indiji. Epidemija kolere se v Indiji strahovito širi. Vsak dan umre okoli 100 oseb. Tekom zadnjega tedna je obolelo 3706 oseb, od katerih je umrlo 2749. Epidemijo smatrajo radi izredno hitrega širjenja za najhujšo, kar jih je bilo v Indiji tekom zadnjih desetletij.

Novo zdravilo proti jetiki. Francoski zdravnik Del Mesure v mestu Lille je odkril novo zdravilo proti tuberkulozi (jetiki). Zdravniška komisija pariškega vseučilišča je zdravilo preizkusila in prišla do dobrih rezultatov.

Bluvanje ognjenika. Ognjenik Kezimeu na polotoku Kamčatki na najvzhodnejšem delu Sibiri je pričel zadnje dni nenadoma močno delovati. Lava se kar v celih potokih vali na več kilometrov daleč po bregovih ognjenika.

Mamut je živel tudi v Južni Afriki. Na obrežju reke Vaala v Južni Afriki je naletel pri iskanju dijamantov neki delavec na velike mamutove oči, kar znači, da je v prastari dobi ta žival tudi v ondotnih krajih živela.

Ruski hmelj. Letošnji pridelek ruskega hmelja bo po podatkih trgovskega komisarijata za 25 odstotkov večji kot lani in ga računajo na 3000 ton. Ta količina je tako velika, da ga poleg domače porabe ostane tudi še za izvoz. Tako bo prišel ruski hmelj prvič pod lastno firmo na svetovni trg.

Drago odkupljeni Francozi. Neke marokansko pleme je ujelo in odpeljalo v severni Afriki štiri Francoze, za katere so morale francoske oblasti plačati 2.177.500 frankov, da so jih odkupili in rešili iz ujetništva. Poleg denarja pa so zahtevali bojeviti Marokanci še po več kosov oblek, obutev itd., kar so morali Francozi vse lepo izročiti, ako so hoteli imeti svoje na svobodi.

Kadar se ameriški milijonarji ženijo. V Pittsburgu se je nedavno vršila svatba hčerke ameriškega finančnega ministra z bogatim industrijalcem in trgovcem. Samo priprave za slavnost so stale nad 100.000 dolarjev. Povabljenih je bilo nad tisoče gostov, a stroški pojedine so znašali pol milijona dolarjev. Nevesta je prinesla svojemu možu 50 milijonov dolarjev dote. — Evropa se bo pa v dolgovih, ki jih mora plačati Ameriki, zadušila. Sicer pa mora itak vse plačati kmet in delavec.

Kdor dolguje na naročnini za letošnje leto še kak mal znesek, ga prosimo, da ga blagovoli nakazati skupaj z naročnino za leto 1928.

Boljševiki prodajajo carske dragulje. Te dni so sovjeti prodali v Parizu novo partijo ruskih carskih draguljev. Kupil jih je neki angleški zlatar za 100.000 funtov šterlingov. Sovjeti imajo še mnogo teh dragocenosti, za katere pa težko dobijo kupce.

Bivši tajnik našega poslaništva v Rimu, ki je poneveril okrog 100 tisoč dinarjev, je bil te dni obsojen na 10 let ječe.

Iščejo se dediči. V novembru je umrl v Brooklynu v Ameriki neki Avgust Leonard, ki je zapustil okrog 20.000 dolarjev premoženja. Pokojnik je zapustil vdovo Veroniko ter brata in sestro, ki bivajo nekje v kraju Schlossing ali Schlesing. Dediči, odnosno vsi oni, ki jim je znano njihovo bivališče, se pozivajo, naj sporoče svoje naslove Izselseniškemu komisarijatu v Zagrebu.

Kaspiško morje zamrznilo. Vsled mraza je Kaspiško morje v Rusiji zamrznilo. Več ribiških ladij je zamrznilo sredi morja tako, da se ne morejo nikamor premakniti. Na ladjah se je nahajalo okoli 4000 ribičev. Okoli 2000 so jih rešila doslej letala, ki oskrbujejo ponesrečence tudi z živili. Do ponesrečencev je namreč mogoče priti samo z letali.

PO SVETU.

Kje živi nad 30.000 Slovencev?

Dežela, kjer nas živi nad 30.000 Slovencev, je v domovini malo znana, dasi je pretežni del Severne Amerike in meri 3.769.665 kvadr. milj. Meji na tri morja z 13.000 miljami morske obali. Kanada je večja kakor 18 Francij ali 33 krat tako velika kakor Italija; je večja kakor Združene države Amerike z Alasko vred za 11.992 kvadratnih milj. Meja med Združenimi državami in Kanado je dolga 3000 milj in sicer 1600 po suhem in 1400 milj po vodi. Severozapadni del Kanade meri skoro 1 milijon kva-

dratnih milj, kateri še sploh ni obljuden. 50% površine še ni razdeljene v province, t. j. tako imenovani: Northwest Territory. Umevno je, da ves ta del zemlje ni in ne more biti vporaben, ker leži na skrajnem severu.

Prirodno bogastvo te dežele je neprecenljivo. Bogata pšenična polja, na katerih se letno pridela za 41 milijonov ljudi kruha, se obdeluje z najmodernejšimi stroji. Izvoz pšenice znaša dnevno za 1 milijon 135 tisoč dolarjev, ostalih življenskih potrebščin se izvažajo dnevno za 3/4 milijona dolarjev, t. j. poleg tega, da se v deželi sami preživlja 9 in pol milijona prebivalcev. Iz ogromnih pragozdov se eksploatira letno za 440 milijonov dolarjev nazrazličnejšega lesa, in je pri lesni industriji zaposlenih nad 100 tisoč ljudi.

Dežela tisočeri jezer, katerih je nad 3000, ima 220.000 kvadratnih milj notranje vode, kjer je z ribarstvom zaposlenih 75 tisoč ljudi s kapitalom 25 milijonov dolarjev.

Železnice ima v prometu 40.352 milj, ali ena milja železnica pride na vsakih 232 prebivalcev. Na tem mestu zavzema Kanada prvo mesto na svetu, razmeroma s svojimi 9 in pol milijoni prebivalcev.

Papirna industrija je prav dobro razvita in proizvaja 25,3% svetovne preskrbe papirja. Tudi z raznimi drugimi proizvodi zavzema Kanada odlična mesta, tako na primer:

Nikelj: 1. mesto na svetu z 90,8 odst. svetovne preskrbe.

Kobalt: 1. mesto na svetu z 90 odst. svetovne preskrbe.

Azbest: 1. mesto na svetu s 85 odst. svetovne preskrbe.

Mehki les: 2. mesto na svetu s 35 odst. svetovne preskrbe.

Zdravilne ribe: 2. mesto na svetu s 25 odst. svetovne preskrbe.

Oves: 3. mesto na svetu z 11,3 odst. svetovne preskrbe.

Pšenica: 3. mesto na svetu z 10 odst. svetovne preskrbe.

Zlato: 3. mesto na svetu z 9% svetovne preskrbe.

Srebro: 3. mesto na svetu z 9% svetovne preskrbe.

Lastniki vseh tukajšnjih večjih podjetij so kapitalisti iz Združenih držav, kateri ne zamudijo prilike, kupiti vsa vrednejša zemljišča, kakor rudnike, gozdove itd. Največji odstotek novih priseljencev v Kanado, pripada Združenim državam. Prošlo spomlad se je izselilo v Kanado 1378 družin. Tu niso všteti samci, katerih število je najmanj petkrat tako veliko. Do male izjeme so vsi prišli sem, da kupijo, ali vzamejo v najem rodovitna tobačna polja v južni Ontariji, kjer je tudi nekaj slovenskih farmarjev, kateri so se naselili iz Združenih držav pred kakimi 20 leti.

Večina teh starih naseljencev pove, da takrat skoro niso vedeli, da obstoja med Kanado in Združenimi državami kaka meja, ker ni bilo nikake razlike v denarju, zaslužku in življenju sploh. Vsi, (>Kranjci« in >Štajerci«), kakor se sami imenujejo, so zelo uljudni, česar bi človek na prvi pogled ne pričakoval. Bavijo se ponajveč s sajenjem tobaka, kar jim prav dobro uspeva, tako, da na povratek v stari kraj ne mislijo več. Vprašal sem priletnega moža, če kaj ve o razmerah v starem kraju? Odgovoril mi je: >Ja... Tulk sm zveždu, de je vojska vse zmejšala in de so tam večne prekucije. E... Brez cesarja...« Vprašal me je, da naj mu kaj povem, kako kaj >ronajajo« brez cesarja, a z možem starega kova sva prišla v neljubo navskrižje. Ni se čuditi, da je takih patrijotov dobiti v tujem svetu, ker mnogo jih je, kateri so pred davnimi leti opustili vsako zvezo s svojci v domovini.

Splošne razmere, in to v celi Severni Ameriki, so bile zadnje čase bolj slabe, a s časom se položaj zopet izboljšuje. Tu v našem mestu je zadnje čase opažati na tisoče Kitajcev in Japoncev, kateri se trumoma vtihotaplajo čez mejo v Združene države. Tudi vsi drugi narodi ne zaostajajo v tem in je

tukaj res pravo preseljevanje narodov. Kar se tiče nas Jugoslovancev, zavzemajo banaški Nemci in Hrvatje prvo mesto, tudi več Slovencev >je vzela noč, brez slovesa«, tako, da se je naša že itak maloštevilna naselbina še bolj zmanjšala in je društveno delovanje od časa do časa težavnejše. Gre pač vse po pravem amerikanskem sistemu, t. j. enostavno in hitro. V društveni dvorani, kjer imamo dvakrat na teden pevske vaje, vprašam, kje je ta ali oni član? Odgovor je navadno tak: >Ali še ne veš, da je šel prednočnim >čez« na nočno kvoto. Saj je že pisal iz Clevelanda.« No ja! >Kar želimo mu, da naj se srečno pomeša,« pristavi drugi. >Ali je šel s čolnom?« >E, kaj bo hodil s čolnom? Saj gre z aeroplanom za isto ceno.«

* * *

Tako nekako je pri nas. Nad vse potrebna bi bila nam Slovincem kaka informacijska pisarna in nič manj ali še bolj potrebna pa za one, ki nameravajo priti v Kanado. Mnogo tisoč dolarjev bi naši rojaki prihranili, ako bi bili o položaju te dežele vsaj malo informirani. Nad vse potrebno bi bilo vsakemu že takoj ob prihodu vedeti, vsaj nekaj najvažnejših zakonov in sploh o raznih drugih važnejših stvareh, a žalibog, da do danes nas tako število Slovencev nima niti ene take agencije, kar imajo vsi drugi narodi. V tem stojijo Nemci in Italijani na prvem mestu, kateri imajo v vsakem večjem mestu širrom cele Severne Amerike take agencije in se za vse potrebno obračajo do svojih zastopnikov za nasvete itd. Vem iz lastne izkušnje, kaj vse bi bilo drugače, ako bi bil ob prihodu v neznani svet vsaj malo poučen in sedaj pa smo do male izjeme vsi povojni priseljenci vsled nevednosti in nepoznanja te dežele potrošili lepe denarje, izgubili na času in povrhu vseh neprilik nas je edino nevednost dovedla do težkih preizkušenj.

Albin J. Steblay.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

(Gradska štedionica)

Ustanovljena leta 1889.

Telefon št. 2016.

LJUBLJANA, Prešernova ulica

Pošt. ček. 10.533.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov Din

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedolžnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v
MARIBORU sprejema vse zdrave osebe
bivajoče v Sloveniji, nad 50–80 let stare
SAMO ŠE DO 31. DECEMBRA 1927.

Podporna vsota znaša od 1.000 do 16.000
dinarjev. Društvo šteje danes že nad 1200
članov. Zahtevajte takoj pristopno izjavo
zastonj iz pisarne LJUDSKE SAMOPOMOČI
v MARIBORU, Aleksandrova cesta 45/II.

**Kmetije!
Kmetice!**

Kadar kupujete v me-
stu svoje potrebščine,
podpirajte v prvi vr-
sti trgovce, ki v na-
šem listu nudijo svoje
blago.

**Svoji k
svojim!**

DENAR

od prihranilo, ako kupite dobro blago za oblačila
in perilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 80 let obstoječi trgovini

R. Miklauc
»Pri škofu«, Ljubljana

zelo velike strokovne odbrane zaloge prvovrstne
ga kargarna za moške obleke, žens-
ke obleke, kakor tudi vse druge vrste
blaga. — Posrežba zanesljiva poštoma. — Naredila
po pošti se takoj izvršijo.

Najboljši in najlepši
nakup blaga, jesen-
skega in zimskega
za ženske, moške
obleke in dru-
gih potrebščin.

Kupite

le v znani
trgovini

PRI ČEŠNIKU
LINGARJEVA ULICA
LJUBLJANA

Pozor

neveste
in ženini, pri
nakupu bališča.

POZOR

šivilje, krojači!
Zahtevajte vzorce!

Najboljši in najtrpešnejši
ŠIVALNI STROJI so:
„GRITZNER“
in „ADLER“
za dom, obri in industrijo,
v raznih oprelih. — Istotam švicarski
pletalni stroji „DUBIED“.
Pisalni stroji „URANIA“.

Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za do-
mačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.
Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta 15/I.

Pšenico, rž, fižol

(mandalon, ribničar in prepeličar) ter vse druge poljske
pridelke kupuje po najvišjih cenah

„EKONOM“ osred. gospo-
darska zadr., Ljubljana, Kolodvorska 7

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

(žiro-račun pri Narodni banki)

Pošt. ček. rač. 13.853

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter
trg. casij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.